

LESBOS

Den 13. – 20. maj 2007.

Hætteværbling

DOF Travel

Dansk Ornitologisk Forening
Birdlife Denmark

Ole Geertz-Hansen og John Speich

Forord

Fra den 13. – 20. maj 2007 afholdt DOF Travel sin fjerde tur til den græske ø Lesbos. Turen var tilrettelagt i samarbejde med Skibby Rejser via My Travel, som også arrangerede en bus til de daglige ekskursioner.

Med udgangspunkt fra vort hyggelige hotel i udkanten af Molivos besøgte vi de bedste fugleområder på øen. Vi var heldige at få en fortræffelig chauffør, der udover at tale glimrende engelsk også kendte de fleste fugleområder. Trods udtørrede flodlejer, efter længere tids tørke, fik vi mange natur- og fugleoplevelser i en god stemning.

En varm tak til samtlige deltagere for en vellykket uge, en tak til Keld Jakobsen, Kim Daugaard, Lone Frederiksen, Gitte Bangsbye, Ole Mølgaard, Rita Ploug, Lean Jørgensen, Inger Carstensen, Bo Carstensen, Kirsten Borg, Peter Borg, Anita Paludan, Niels Paludan, Lis K. Andersen, Jørgen K. Andersen, Lene Nielsen, Gorm Jelstrup, Esther Aarup, Knud Aarup, Hanne Jørgensen, Steen Jørgensen, Finn Angermann, Lizzi Andersen, Jørgen Andersen, Birthe Peters, Lis Geertz-Hansen og Lisbeth Strandmark.
Tak til Hanne og Steen for billeder

Ole Geertz-Hansen og John Speich.

PS. Det kan betale sig at købe bogen: Birding on the Greek Island of Lesbos, af Richard Brooks. Den kan købes i Naturbutikken på Vesterbrogade. Ligeledes er et nyt kort over øen: nr.112 mål 1 : 70 000 en god investering.

Middelhavsstenpikker

Dagbog.

Søndag den 13.maj:

Udredsedag med planmæssig afgang fra CPH kl. 17.00. Sen ankomst i lun sommeraften til Hotel Adonis/Poseidon beliggende i udkanten af Molivos.

Mandag den 14. maj:

I flot solskinsvejr med 25-30 gr. forlod vi hotellet efter morgenmaden. Vores bus, med vores fremragende chauffør Georges bag rattet, var som resten af ugen klar til afgang. Efter et par minutters kørsel stoppede vi ved "Amfiteatret" før Petra. Stedet er kendt for sine sortstrubede sangere og mestersangere. Begge blev set og hørt fint, og som ekstrabonus oplevede vi blådressel, aftenfalk, 1 ung vandrefalk hun flot siddende og beundret i teleskoperne samt de første af mange gærde- og hætteværlinger. Efter indkøbsstop i Kaloni indtog vi saltsøerne og områderne omkring bunden af Kalonibugten. 300 flamingoer rastede sammen med familier af klyder og stylvløbere, og mindre flokke af brushøns, dværg- og krumnæbbede ryler var endnu på plads. 1 rosenstær og flere biædere gjorde lykke, hvilket også var tilfældet med hvid- og sort stork.

Et kort stop ved den sydøstlige del af bugten kaldet "Derbyshire" gav 6 flotte rustænder, og både purpur-, fiske-, sølv- og silkehejre kunne noteres.

Eftermiddagen stod i krüpers tegn ved en gammel pinjeskov nær landsbyen Achladeri. 3-4 fugle blev set, og fine arter som hærfugl og masketornskade gjorde lykke.

Under tilbagevejen til Molivos noterede vi de første rustværlinger og klippespætmejsjer ved "Raptors Point". Fra bussen sås mellemflagspætter, slangeørn samt et par ørnevåger, hvoraf sidstnævnte kunne noteres som øens almindeligste rovfugl.

Tirsdag den 15.maj:

Atter sol og sommer. Dagens ekskursion gik til Parakila beliggende ved foden af Routfas bjergene, et godt sted for gulgrå værling.

Forinden havde vi et "hvidskægget sangerstop" nær Petra, som Kim og Kjeld havde besøgt aftenen før. 4 hvidskæggede samt vores unge vandrefalk gjorde lykke her.

Et stop på kystvejen ved et sumpet søområde kort før Parakila gav os en stor oplevelse.

En meget tillidsfuld sort stork prøvede at få en kyllingebid, da en vandrikse med 3 dunede kyllinger spakulerede rundt på en mudderflade – puh ha der var drama i luften.

Også turens eneste dværghejre sås her.

Vores anstrengelser på bjergstierne blev belønnet med 2 syngende gulgrå værlinger, foruden et tocifret antal rustværlinger og allesteds værende klippespætmejsjer. Desværre var den tropiske varme skyld i at kun 8 deltagere nåede op til den gulgrå – men det blev til "en ommer" senere på ugen. Træer og buske blev lænset for sørgemejsjer, imens luftrummet blev spottet for ørnevåger.

Ved Kalonibugten blev 2 syngende trænattegale set i makien ved saltværket, inden vi atter vendte næsen mod Molivos.

Onsdag den 16. maj:

Det blev atter en varm dag med første stop ved pinjeskoven før Achladeri.

2 syngende masketornskader i sangflugt, der vistnok havde lært et par strofer fra bleg gulbug samt 4 korttåede træløbere blev noteret her sammen med de lokale ”krüperer”. Ved Skala Policinitous saliner var der næsten fugletomt, hvorfor vi hastigt fortsatte ud mod kysten.

Ved Vatera, hvor vi indtog vores frokost med havudsigt, var der også mulighed for at kratluske omkring floden Almyropotamos. 2 små præstekraver sås, imens vi sammenlignede arierne fra sivsanger, rørsanger og “den afblegede gulbug”.

Eftermiddagen gik med en tur til bjergbyen Agiassos, hvor det handlede mere om kaffe end fugle.

Til gengæld udartede aftenen sig til et ugleorgie, idet både slørugle og kirkeugle blev set siddende i deres huller på den oplyste borgmur. Enkelte var endda så heldige at se et par hvæsende slørugle i parrinsflugt over hotellet.

Torsdag den 17. maj:

Det blev en lang, men knap så varm, dag med mange fugle ude i Lesbos “vilde vesten”.

Vi startede flot med jagende ørnevåger og eleonorafalke nær byen Vatousa.

Efter Andissa stoppede vi ved isabellastenpikker krydset. Det blev ikke nødvendigt med den store eftersøgning, idet op til 10 fugle sås tæt på vejen. Flere fugle sås ovenikøbet i sangflugt og 1 isabellastenpikker og 1 rustværling satte sig særdeles pædagogisk ved siden af hinanden i samme busk. 2 slangeørne og 1 eleonorafalk kunne også noteres her.

For foden af klosteret M.Ipsilou droppede vi bussen for til fods at nå toppen. Af de mange fine iagttagelser skal nævnes: 1 vandrefalk, 1 lærkefalk, 6 stenspurve, 2 syngende gulgrå værlinger, blådrossel han, sørgemejser med unger samt en smukt syngende mestersanger.

Frokosten blev indtaget i den lille havneby Sigri, med udsigt til alliker samt enkelte små tårnfalke, der fløj ind fra de nærliggende øer. Herefter kørte vi ad kystvejen til Faneromeni, der huser en mindre biæderkoloni. Udover biædere sås et par rustænder, lille præstekrave og et par dværgryler i et mindre vådområde. Af nyheder kunne en forbitrækkende hedeheg hun samt 3 alpesejlere noteres.

Inden hjemturen besøgte vi den forstenede skov. Desværre var området lukket, så vi måtte nøjes med at kigge på ”stentræerne” på afstand. En stor trøst var en samarbejdsvillig kirkeugle, der blev udskældt af 2 mestersangere samt jagende slangeørne, ørnevåge, små tårnfalke og eleonorafalk.

Om aftenen var der atter udsigt til uglerne. Forinden fejrede vi Knuds fødselsdag med champagne og små lækkerier. Stort tillykke fra os alle.

Fredag den 18. maj:

Med skyer og blæst samt faldende temperatur var vi klar over, at et vejrskift var på vej.

Efter en fin eleonorafalk ved Kaloni kørte vi ind i land til den smukke Napidal. 2 masketornskader blev set siddende i en busk sammen med 1 sørgemejse. Af rovtøj var der både slangeørn, hvepsevåge, eleonorafalk samt tårnfalk i luften, og et par flinke mellemflagspætter samt i hærflugt satte prikken over iet.

Vi fortsatte igennem dalen til byen Mandamados, hvor vi besøgte klosteret, som er byens store seværdighed. Seværdig var også 2 rustænder samt et par små lappedykkere i en mindre sø i udkanten af byen.

I mellemtiden var det begyndt regne, så en tidlig hjemtur til Molivos var en realitet.

Lørdag den 19. maj:

Dagen startede, som den sluttede, med heavy regn. Derfor besluttede vi at droppe en 5 km lang vandretur og kørte i stedet til Skala Kaloni, hvor vi hilste på byens seværdighed, en halvtam pelikan.

En vandretur ad stien ved "Sheep Fields" i bunden af Kalonibugten var en god ide. Trods regnen fik vi sat teleskoperne med udsigt til en nærmest lyserrød siddende ørnevåge. 20 alpesejlere samt op til 5 rødhovedet tornskader blev det også til. Ved "Derbyshire" var antallet af rustænder steget til 11. De blev set fra bussen, inden vi kørte over til tavernen ved Achladeri, hvor vi i læ for regnen indtog vores frokost.

Da regnen var på retur gav vi "krüperskoven" et sidste besøg, og vi var heldige både med den, altså spætmejsen, samt rødhovedet tornskade, korttået træløber og masketornskade. Inden vi kørte tilbage til Molivos besøgte vi et vandreservoir udenfor byen. I mellemtiden kom den savnede opklaring, og bl. a. 2 jagende eleonorafalke kunne nydes, inden vi vendte næsen mod hotellet.

Afskedsmiddagen blev indtaget på Georges datter og svigersøns taverna "Cristos" i Petra, og - som på en bedre krotur blev vi afhentet, samt kørt tilbage til hotellet, af Georges efter en festlig aften.

Søndag den 20. maj:

Hjemrejsedag – men vi havde det meste af dagen til vores rådighed. Efter at have pakket bussen kørte vi mod Gera golfen, som ligger på den sydøstlige side af øen ikke langt fra lufthavnen. P.g.a. det fine vejr, med kun enkelte skyer, var rovfuglene aktive, og under et stop ved "Raptors Point" kunne vi opleve lærkefalk, slangeørn og ørnevåge.

I rørskoven ved Gera golfens bund lykkedes det endelig at få drosselrørsanger på listen, og op til 10 fugle kunne ses og høres i rørskoven. Også rørsanger og kærsanger var kærkomne arter her.

Frokosten blev indtaget på taverna ved den hyggelige havn i Mytilini by, inden vi via lufthavnen kørte ud til spidsen af halvøen ved Haramida. Skoven her var næsten udbrændt, men 1 hvepsevåge samt 1 jagende slangeørn der snuppede en æskulapsnog var et stort plaster på såret.

Ved lufthavnen var der tid til skråpekig over havet. Enkelte middelhavs- samt kuhls skråper blev spottet. Men – et par fiskerbåde, der tømte garn eller rensede fisk, fik os op af stolene, idet der udover måger var ca. 70 kuhls- og ca. 10 middelhavsskråper efter bådene.

Trods forsinkelser med hjemkomst midt om natten var det, efter en dejlig tur, rart at lande i CPH med sommerlig temperatur. Og – undertegnede kunne endda byde vores hjemlige nattergal velkommen, da dens sang kunne høres fra den nærliggende park.

john

Fugleliste

Lille lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*): 2 i sø ved Mandamados

Kuhls skråpe (*Calonecris diomedea*): i alt ca. 80 over havet ved lufthavnen.

Middelhavsskråpe (*Puffinus yelkouan*): ca. 20 ved lufthavnen.

Topskarv (*Phalacrocorax desmarestii*): ca. 20 ved kysterne.

Dværghejre (*Ixobrychus minutus*): 1 hun vådområde ved Parakila.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*): i alt ca. 20 ved vådområder.

Sølvhejre (*Egretta alba*): 2 ved "Derbyshire" Kalloni.

Silkehejre (*Egretta garzetta*): ialt. noteret ca. 30.

Purpurhejre (*Ardea purpurea*): 1 - 2 "Derbyshire".

Sort stork (*Ciconia nigra*): 2 ved Kalloni, 1 vådområde Parakila. 1 fra bus.

Hvid stork (*Ciconia ciconia*): På rede med unger i Kalloni by og Polichnitos by. .

Flamingo (*Phoenicopterus ruper*): 300 i Kalloni saliner.

Rustand (*Tadorna ferruginea*): 11 "Derbyshire", 2 Faneromeni, 2 sø Mandamados.

Gravand (*Tadorna tadorna*): 8 "Derbyshire", 6 Kalloni saliner.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*): 1 Napidalen, 1 nær lufthavnen.

Slangeørn (*Circaetus gallicus*): i alt 12 noteret forskellige steder på øen.

Musvåge (*Buteo buteo*): i alt 4 noteret.

Ørnevåge (*Buteo rufinus*): Almindeligste rovfugl i alt 17 noteret.

Lille tårnfalk (*Falco naumanni*): i alt 12 Sigri og Faneromeni.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*): Enkelte set fra bussen, i alt 6 noteret.

Lærkefalk (*Falco subbuteo*): 1 M. Ipsilou, 1 "Raptors Point".

Aftenfalk (*Falco vespertinus*): 1 han Petra, 1 Policnitou.

Eleonorafalk (*Falco eleonora*): 3 nær Vatousa, 1 ”Isabellakrydset”, 1 forstenede skov, 1 Napidalen, 1 Kalloni, 2 vandresoir nær Molivos.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*): 1 ung hun Petra, 1 han M. Ipsilou.

Hedehøg (*Circus pygargus*): 1 hun Faneromeni.

Rørhøne (*Gallinula chloropus*): 1 vandløb nær Achladeri.

Vandrikse (*Rallus aquaticus*): 1 Westriver, 1 med 3 kyllinger vådområde Parakila.

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*): 1 i sommerdragt Policnitou saltsøer.

Stylteløber (*Himantopus himantopus*): 60 Kalloni saltsøer, flere med unger. 10 Polichnitos saltsøer. Enkelte på andre lokaliteter.

Klyde (*Recurvirostra avocetta*): 100 Kalloni saltsøer, nogle med unger.

Lille præstekrave (*Charadrius dubius*): 2 Vatera, 2 Faneromeni, 2 ”Derbyshire”.

Hvidbrystet præstekrave (*Charadrius alexandrinus*): 20 Kalloni saltsøer, nogle med unger.

Rødvinget braksvale (*Glareola pratincola*): 1 overflyvende Kalloni saltsøer

Dværgryle (*Calidris minuta*): 80 – 100 Kalloni saltsøer, enkelte andre steder.

Krumnæbbet ryle *Calidris ferruginea*): 6 Kalloni saltsøer, 4 Policnitou saltsøer.

Rødben (*Tringa totanus*): 2 Eastriver

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*) 1 ”Derbyshire”

Stenvender (*Arenaria interpres*): 1 nord for Molivos (filmet af Keld)

Brushane (*Philomachus pugnax*) 12 Kaloni saltsøer

Middelhavs sølvmåge (*Larus cachinnans*): Meget alm. overalt

Fjordterne (*Sterna hirundo*): Alm. både ved vådområder og havet.

Dværgterne (*Sterna albifrons*): 30 Kalloni saltsøer, 10 Policnitou saltsøer.

Hvidskægget terne (*Chlidonias hybridus*): 20 Kalloni saltsøer, 2 Sigri.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaoto*): Meget alm. omkring byerne.

Turteldue (*Streptopelia turtur*): Set og hørt fra pinjeskov og olivenlunde 8 noteret.

Gøg (*Cuculus canorus*): 2 i pinjeskov nær Achladeri, 1 bunden af Kallonibugten

Slørugle (*Tyto alba*): 2 over hotellet, 1 på borgen i Molivos. Set og hørt fra hotellet.

Dværghornugle (*Otus scops*): 2 hørt nær Molivos (Kim og Keld)

Kirkeugle (*Athene noctua*): 1 på borgen i Molivos, 1 den forstenede skov.

Mursejler (*Apus apus*): Talrig især omkring Molivos.

Alpesejler (*Apus melba*): 3 Faneromeni, 20 – 30 bunden af Kallonibugten.

Biæder (*Merops apiaster*): hørt overtræk. 60 Kalloni saltsøer, 40 ved koloni Faneromeni.

Hærfugl (*Upupa epops*): 2 ved pinjeskov inden Achleleri, 2 Napidalen, enk. fra bussen.

Mellemflagspætte (*Dendrocopos medius*): 2 Napidalen, ellers set i glimt og hørt fra de fleste olivenlunde.

Korttået lærke (*Calandrella brachydactyla*): 2 omkring Kalloni saltsøer

Toplærke (*Galerida cristata*): Alm. på de fleste åbne områder.

Hedelærke (*Lullula arborea*): 1 syngende Parakila.

Digesvale (*Riparia riparia*): 10 Kalloni saltsøere, 6 Policnitos saltsøer.

Klippesvale (*Ptyonoprogne*): 1 ”Amfi” nær Petra, 1 nær Ipsilou.

Landsvale (*Hirundo rustica*): Alm. i det åbne landskab.

Rødrygget svale (*Hirundo daurica*): Overtager landsvalens plads i de mere øde områder.

Bysvale (*Delichon urbica*): Alm. især ved byerne.

Gul vipstjert (*Motacilla flava*): ca. 10 set og hørt bl.a. ”Derbyshire”, Policnitou saltsøer og Faneromeni.

Hvid vipstjert (*Motacilla alba*): Kun 1 set ved Vatera.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*): 5-10 hørt synge fra bevoksede områder. Især Agiassos.

Trænattergal (*Cercotrichas galactotes*): 2 Kalloni saltsøer, 2 Skala Kaloni.

Sydlig nattergal (*Luscinia megarhynchos*): Alm. i bevoksede områder. Især fugtige.

Sortstrubet bynkefugl (*Saxicola torquata*): 1 ”Amfi” nær Petra, 1 ”Derbyshire”, 1 Achladeri samt enkelte set fra bussen. Alle hanner.

Isabellastenpikker (*Oenanthe isabellina*): 10-12 ”Isabellakrydset” efter Andissa, 6 omkring M. Ipsilou.

Middelhavsstenpikker (*Oenanthe hispanica*): Karakterfugl i klippe og bjergområder.

Blådrossel (*Monticola saxatilis*): 1 han ”Amfi” nær Petra, 2 han M. Ipsilou, 1 han Agiassos.

Solsort (*Turdus merula*): Alm. i træbevoksede områder.

Cettisanger (*Cettia cetti*): Hørt ved de fleste vådområder.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*): 2 syngende i bunden af Gera golfen.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*): Ret alm. i rørbevoksning.

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*): 10 i bunden af Gera golfen.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) 1 syngende Vatera.

Bleg gulbug (*Hippolais pallida*): Meget almindelig i busket lavland.

Hvidskægget sanger (*Sylvia cantillans*): 4 nær Molivos, 3 pinjeskov ved Achladeri.

Sortstrubet sanger (*Sylvia rueppelli*): 4 kystskråningerne ved Petra ”Amfi”

Mestersanger (*Sylvia hortensis*): 2 ved Petra, 2 M. Ipsilou, 2 ”Forstenede skov”

Munk (*Sylvia atricapilla*): 3 syngende ved hotellet. Enkelte hørt fra bussen.

Grå fluesnapper (*Muscicapa striata*): 3 i pinjeskov ved Achladeri, 2 Kallonibugten.

Sørgemejse (*Parus lugubris*): 6 Parakila, 4 Ipsilou, 2 med unger Napidalen.

Blåmejse (*Parus caeruleus*): Alm. i træbevokset område.

Musvit (*Parus major*): som blåmejse.

Halemejse (*Aegithalos caudatus tephronotus*): 6 nær Vatousa.

Krøpers spætmejse (*Sitta krueperi*): 6 i pinjeskov ved Achladeri.

Klippespætmejse (*Sitta neumayer*): Karakterfugl i klippe- og bjergområder.

Korttået træløber (*Certhia brachydactyla*): 4 i pinjeskov ved Achladeri.

Rødrygget tornskade (*Lanius collurio*): Ret alm. især i højderne.ca. 15-20.

Rødhovedet tornskade (*Lanius senator*): Ret alm. i lavlandet. 4 hanner for enden af Kalonibugten, 2 hanner Achladeri samt enkelte set fra bussen.

Masketornskade (*Lanius nubicus*): 3 han pinjeskoven Achladeri, 2 han Napidalen.

Skovskade (*Garrulus glandarius*): Set omkring olivenlunde og pinjeskove. Flere fra bus.

Allike (*Corvus monedula*): 40 Sigri. Ellers kun spredte iagttagelser.

Krage (*Corvus corone*): Alm.

Ravn (*Corvus corax*): 1 ”Raptors point”, 3 ”Forstenede skov”.

Rosenstær (*Sturnus roseus*): 1 ved Kalloni saltsøer.

Gråspurv (*Passer domesticus*): Alm.

Spansk spurv (*Passer hispaniolensis*): Koloni ved Kalloni. Ellers spredte iagttagelser.

Stenspurv (*Petronia petronia*): 6 Ipsilou.

Bogfinke (*Fringilla coelibs*): Alm. i træbevokset område.

Gulirisk (*Serinus serinus*): Alm. ved skovområder, især fyrreskov. Flest ved Achleleri.

Grønirisk (*Chloris chloris*): Alm. i kulturlandskaber.

Stillits (*Carduelis carduelis*): Meget alm. i kulturlandskaber.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*): Alm. især i bakket område og bjerge.

Gærdeværling (*Emberiza cirrus*): ca. 10 hørt synge, enkelte set på elledninger.

Gulgrå værling (*Emberiza cineracea*): 2 syngende bjergene ved Parakila, 2 Ipsilou.

Rustværling (*Emberiza caesia*): Karakterfugl i maki, især i højderne.

Hætteværling (*Emberiza melanocephala*): Alm. i kulturlandskaber.

Bomlærke (*Miliaria calandra*): Alm. i det åbne landskab.

Black and White ved Kaloni

Sommerfugle:

Svalehale – Sydeuropæisk svalehale – Stor kålsommerfugl – Lille kålsommerfugl – Pontia daplice – Orange høsommerfugl – Polygonia egea – Tidsselfugl – Melanargia galathea – Melanargia larissa – Græsråndøje – Gegenes nostradamus (en Bredpande).

Blandt andre insekter vi så:

Dolkhveps sp. - Netvinge sp. - Knæler sp. - Pragtvandnymfe sp.

Krybdyr og Padder:

Græsk landskilpadde – Europæisk sumpskilpadde – Hardun – Iberisk smaragdfirben – Æskulapsnog – Scheltopusik (1 overkørt) - Latterfrø – Alm. løvfrø.

Pattedyr:

Persisk egern (*Sciurus anomalus*) - Pindsvin (overkørt) – Brun rotte.

Hattedamer på tur.

